

Küçük Prenses

Antoine de Saint-Exupéry

GENÇ HAYAT

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Fransa'da zengin bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Çocukluđu, babasının geniş topraklarında tabiat ortasında geçti. Daha küçükken bile hayal kurmaktan hoşlanırdı. Çok çalışkan ve çok haşarıydı. İlk şiirlerini yazdığı sırada kendini disiplinli bir çalışmaya vermiş, hayal kurma gücünü de işletmeye koyulmuştu. Bu arada, yelkenli bisiklet yapmak gibi icatlar peşinde koşuyordu. Onu sonraları Freiburg'da, dindar bir ailenin yanına pansiyoner olarak verdiler. Orada din konuları ile ilgilendi. Çocukluktan çıktığı zaman uzun boylu, yakışıklı, müzikten, felsefeden anlayan bir delikanlı oldu. Çok kimseyle arkadaşlık etmiyordu.

İkinci Dünya Savaşı başladığı sırada, Saint-Exupéry tanınmış bir yazardı. Savaşa pilot olarak katıldı. Kuvvetli bir gözlem gücü vardı, son derece becerikliydi, girdiği bütün savaşları kazanıyordu. Ne yazık ki bir savaşta, uçağı düştü, genç yazar, hareketli hayatına yakışır bir şekilde öldü.

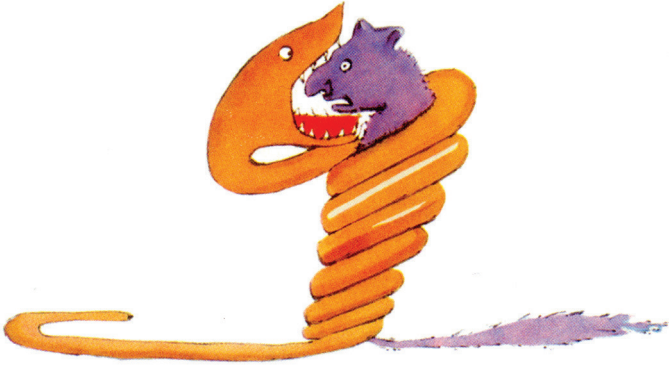
Saint-Exupéry'nin ilk eseri Courier de Sud (Güney Postası) 1929'da çıkmıştı. İlk ününü, 1931'de çıkan Vol de Nuit (Gece Uçuşu) adındaki eseriyle sağladı. Ondan sonraki eserlerinin başlıcaları şunlardır: Le Monde des Hommes (İnsanların Dünyası, 1939); Pilote de Guerre (Savaş Pilotu, 1942); Le Petit Prince (Küçük Prenses, 1943).

Léon Werth'e

Bu kitabı büyük bir adama adadığım için bütün
çocuklardan özür diliyorum.
Ama önemli bir mazeretim var:
Şimdiye kadar bu adamdan daha iyi bir dostum
olmadı.

İkinci mazeretimde:

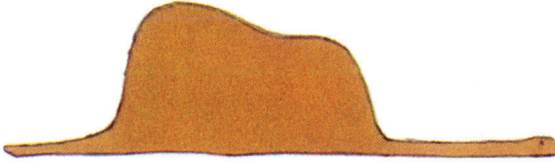
Bu adam herşeyi değerlendirebilir.
Çocuklar için yazılmış kitapları bile.
Sonra üçüncü bir mazeretim daha var:
Bu adam Fransa'da oturuyor şimdi ve aç,
üstüne üstlük açıkta. Avutulmak ister.
Saydığım bunca mazeretler yetmezse ben de
kitabımı onun çocukluğuna adarım.
Bütün büyükler bir zamanlar çocuktular.
(Gerçi çok azı hatırlar bunu)
O hâlde ithafımı düzeltiyoum:
Léon Werth'in çocukluk günlerine.

1. Bölüm

Altı yaşındayken bir gün, balta girmemiş ormanlar hakkında yazılmış, “Yaşanmış Öyküler” isimli bir kitapta müthiş bir resim görmüştüm. Bir hayvanı yutmakta olan boa yılanını gösteriyordu. İşte resmin bir benzeri:

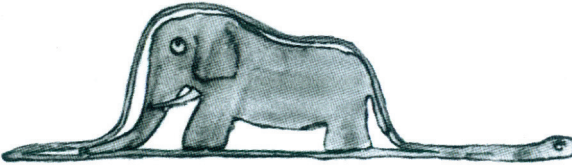
Kitapta şöyle diyordu: “Boa yılanları avlarını çiğnemedi, bütün olarak yutarlar. Sonrasında ise yerlerinden kıpırdayamaz, sindirimleri için gerekli olan altı ayı uyuyarak geçirirler.” Bunları okuduktan sonra, orman serüvenleri hakkında derin düşüncelere daldım. Sonrasında ise, elime boya kalemini alıp ilk resmimi yapmaya başladım. Bir numaralı resmim şunun gibiydi:

RESİM NO: 1

Eserimi büyüklere gösterdim ve çizdiğim resimden korktular mı diye sordum. “Korkmak mı? Neden bir şapka korkutsun ki bizi?” diye sordular.

Oysa çizdiğim resim bir şapka değildi. Yuttuğu fili sindirmeye çalışan bir boa yılanının resmiydi. Madem büyükler anlayamıyor, ben de bir başka resim çizdim. Bu kez onlar rahatça anlayabilsin diye, bir boa yılanın içini çizdim. Şu büyüklere de her şeyi açıklamak gerekiyor. İki numaralı resmim şunun gibiydi:

RESİM NO: 2

Bunun üzerine büyükler, boa yılanının içini dışını çizmemi bırakıp, coğrafya, tarih, dil bilgisi, matematik gibi konulara daha çok eğilmemi öğütlediler. Bu nedenle henüz altı yaşındayken, muhteşem bir gelecek sunan ressamlık kariyerimden vazgeçtim.

Resim No: 1 ve Resim No: 2'nin karşılaştığı başarısızlık, hevesimi kırmıştı. Büyükler hiçbir şeyi kendi kendilerine anlamazlar, onlara durmadan bir şeyleri açıklamak zorunda kalmak, çocuklar için yorucu oluyor.

Bu yüzden, başka bir meslek seçtim ve pilot olmaya karar verdim. Dünyanın her yerine uçtum sayılır. Ve şu bir gerçek ki, coğrafya bilgim benim için çok faydalı oldu. Bir bakışta Çin'i Arizona'dan ayırabiliyordum. Gece karanlığında yolunuzu şaşırdıysanız, bu tür bilgiler çok yararlı oluyor.

Bu nedenle, hayatım boyunca bir sürü önemli insanla tanıştım. Yetişkinler arasında çok fazla zaman geçirdim, onları yakından tanıdım. Ancak yine de onlar hakkındaki ilk düşüncelerim hiç değişmedi.

Zekâsı biraz parlak görünen birine rastladığımda, hep yanımda sakladığım Resim No: 1'i çıkarıp deneyimi yapıyordum. Bunun kavrayışı nasılmış görelim, diye. Ancak, hepsinin verdiği cevap hep aynı oluyordu. "Şapka." O zaman, ben de, ne boa yılanlarından, ne el değmemiş ormanlardan, ne de yıldızlardan bahsediyordum. Kendimi hemen onun seviyesine indiriyor, golf, briç, siyaset ve kravatlardan konuşuyordum. Ve o yetişkin kişi de, akli başında bir adamla tanışmış olduğu için pek mutlu oluyordu.

2. Bölüm

Bu yüzden, altı yıl önce Sahra Çölü üzerindeki yaşamış olduğum uçak kazasına kadar, hayatımda yalnızdım, içimi açıp gerçekten konuşabileceğim kimse yoktu. Uçakta ne bir yolcu ne de tamirci olduğundan, zorlu bir tamir işi için kolları sıvamıştım. Benim için ölüm kalım meselesiydi. Çünkü yanımda sadece bir hafta yetecek kadar su vardı.

İlk gece, herhangi bir yaşam alanından bin kilometre uzaklıkta, kumlar üzerinde uyudum. Okyanus ortasında, bir salın üzerindeki denizciden daha yalnız kalmıştım. İşte bu nedenle, gün doğarken incecik, yabancı bir ses işitince, ne kadar şaşırdığımı siz düşünün artık.

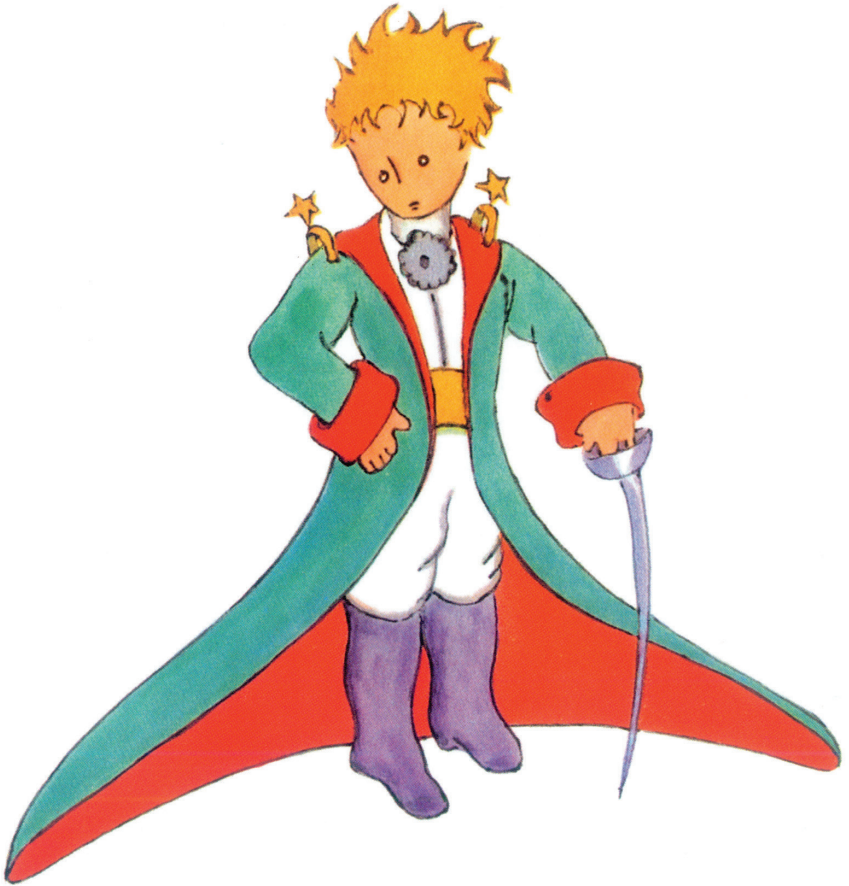
“Lütfen, bana bir koyun çizer misin?” diye sordu ses.

“Ne!”

“Bana bir koyun çiz.”

Yıldırım çarpmışçasına yerimden fırladım. Gözlerimi iyice ovuşturdum. Her tarafı gözden geçirdim. Karşımda beni dikkatle süzen, bu zamana ka-

dar eşini görmediğim küçük bir adam duruyordu. Bunca zaman sonra onu en iyi çizebildiğim resmi bu. Elbette ki çizdiğim resim, gerçeği kadar sevimli görünmüyor. Ama, bu benim suçum değil. Henüz altı yaşındayken yetişkinler, resme karşı hevesimi kırmışlardı. Boa yılanlarının içten ve dıştan görünimleri dışında yeni bir şey öğrenememiştim.

Şaşkınlıktan faltaşı gibi açılmış gözlerle, karşıma çıkan bu küçük adamdan gözlerimi alamamıştım. Sizlere en yakın yerleşim yerinden bin kilometre uzakta olduğumu söylemiştim, değil mi? Hâlbuki bu küçük adamın yolunu şaşırmış ya da kaybetmiş bir hâli yoktu. Açlıktan, susuzluktan ya da korkudan ölmek üzereymiş gibi bir duruşu da yoktu açıkçası. En yakın yerleşim merkezinden uzakta, yolunu kaybetmiş bir çocuğa hiç mi hiç benzemiyordu. Nihayet kendimi toparlayıp konuşmayı başarmıştım.

“İyi de... Sen neden buradasın?”

Alçak sesle ve çok önemli bir şey söylüyormuş gibi aynı cümleyi tekrar etti:

“Lütfen bir koyun çiz bana.”

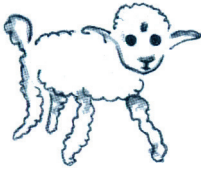
Bir olayın gizlilik derecesi arttığında, karşı çıkmaya çok da cesaret edemiyorsunuz. İnanmayacaksınız ama, en yakın yerleşim yerinden bin kilometre uzakta ve ölüm tehlikesiyle karşı karşıya olduğum hâlde, cebimden bir kağıt ile dolma kalem çıkarmıştım. Tam o anda şimdiye kadar yalnız tarih, coğrafya, aritmetik ve dilbilgisiyle uğraştığım aklıma geldi ve bizim küçüğe (biraz da üzülerek) resim yapmayı beceremediğimi söyledim.

“Olsun, bana bir koyun çiz işte.”

Daha önce hiç koyun resmi çizmediğimden, ona becerebildiğim sadece iki resimden birini çizmiştim. Hani şu boa yılanının dıştan görünüşünü, ama küçük adamın yanıtı beni şaşırttı.

“Yoo! Hayır! Fili yutmuş bir boa resmi çizmeni istemedim ki ben. Boa yılanı çok tehlikeli bir hayvandır. Fil ise çok iri, bütün yeri kaplar. Hâlbuki benim yaşadığım yer çok küçük, bana sadece koyun lazımdır. Bir koyun çiz bana.”

Böylece şunu çizdim. Resmi dikkatle inceledi, ardından :

“Olmadı, bu daha şimdiden hasta bir koyun. Bir tane daha çiz.” Ben de bir tane daha çizdim. Dostum tatlı tatlı gülümseyerek, hoşgörülü bir sesle:

“Sen de biliyorsun ki, bu koyun değil, bir koç,” dedi. “Bak sana boynuzları var.”

Bunun üzerine bir tane daha çizdim, ne yazık ki, bu da diğerleri gibi beğenilmedi.

“Bu koyun da çok yaşlı. Ben uzun süre yaşayacak bir koyun istiyorum.”

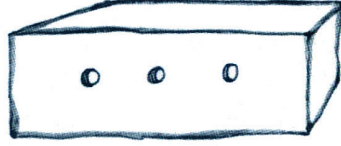
Artık sabrım tükendiğinden, bir an önce motoru tamir etmem gerektiği için şu resmi karaladım.

“İstediğın koyun bu sandığın içinde,” diye üstünkörü bir açıklama yaptım.

“Tam istediğım gibi oldu. Sence bu koyun çok ot yer mi?”

“Neden sordun?”

“Bizim oralarda her yer küçük.”

“Dert etme. Zaten ben de küçük bir koyun verdim sana.”

Resme doğru iyice eğildi:

“Çok da küçük değil aslında. Aa... Baksana hemen uyumuş.”

İşte Küçük Prens’le dostluğumuz böyle başladı.

3. Bölüm

Onun nereden geldiğini öğrenebilmem için epey zaman geçmişti. Bana sürekli sorular yağdıran Küçük Prens, benim sorularımı duymazdan geliyordu sanki. Konuşurken gelişigüzel söyledikleriyle, hakkındaki bilgileri öğrenebilmişim. Sözelimi uçağımı ilk gördüğünde, (uçağımı çizmeyeyim, beceremeyeceğim kadar karmaşık bir hâlde) bana,

“Nedir bu tuhaf şey,” diye sordu.

“Buna ‘şey’ denmez. Uçar bu. Uçak. Benim uçağım.”

Uçtuğumu bilmesi beni gururlandırmıştı sanki. Bir anda haykırıverdi:

“Ne diyorsun, gökyüzünden mi indin sen!”

Alçakgönüllü bir tavırla, “evet” dedim.

“Vay, ne tuhaf!”

Ve sonra Küçük Prens beni çileden çıkaracak bir şekilde kahkahalar atmaya başladı. Başıma gelen talihsizliklerin ciddiye alınmasını isterim ben.

“Demek sen de gökyüzünden geliyorsun, hangi gezegen peki?”

Bir anda Küçük Prens'in gizemi aydınlanır gibi oldu.

“Yani sen başka bir gezegenden mi geliyorsun?”

Karşılık vermedi. Gözlerini uçağımdan ayırmadan, kafasını hafifçe salladı.

“Bununla çok da uzaktan gelmiş olamazsın zaten.”

Ve uzun süre hayallere daldı. Sonra cebinden benim çizdiğim koyunu çıkarıp elindeki hazineyi incelemeye başladı.

Ağızından kaçırdığı “başka gezegenler” konusunun kafamı ne kadar karıştıracığını tahmin edersiniz. Bu konuda daha fazla şey öğrenebilmek için epeyce çabaladım.

“Nerelisin sen küçük dostum?” dedim. “Bizim oralar dediğin yer neresi? Koyunu nereye götürmek istiyorsun?”

Düşünceli bir sessizlikten sonra şöyle dedi:

“İyi ki bir sandıkta verdin bana koyunu, geceleri içinde uyur.”

“Elbette. Eğer iyi bir çocuk olursan bir de ip vereyim sana. Koyununun boynuna takarsın gündüzleri. Ve bir de kazık veririm.

Önerim Küçük Prens'i
korkutmuş gibi görünüyordu. Şaşkınlıkla şöyle dedi:

“Bağlamak mı? Ne saçma bir fikir!”

“Ama onu bağlamazsan aklının estiği yere gider, kaybolur.”

Minik dostum
bir kahkaha daha attı:

“Nereye gidebilir?”

“Nereye olursa. Alır başını gider.”

Ve biraz hüznlenerek ekledi:

“Başını alıp gitsen de pek fazla kaybolamazsın bizim oralarda.”